

Seurojen karttaoikeuksien mahdollinen päivitystarve

*Suomen
Suunnistusliitto*

KARTTAOIKEUDET

1. Tausta ja tehtävänanto
2. Seurakyselyn tuloksia ja havaintoja
3. Työryhmän esityksiä liittohallitukselle

Tausta ja tehtävänanto

- Suunnistusseurojen kartoitusoikeuksilla pitkä perinne.
- Seurojen polarisaatio. Lukuisia pieniä seuroja, jotka eivät enää kykene järjestämään kilpailuja, eikä välttämättä edes varsinaista kuntosuunnistustoimintaa.
- Lisäksi suunnistusta järjestävät liiton ulkopuoliset yhteisöt (esim. oy:t), jotka eivät sitoudu karttaoikeuksien perinteeseen ja tekevät halutessaan karttoja seurojen ”omistamilta” alueilta. Tämä korostuu erityisesti sprinttikartoissa.

Tausta ja tehtävänanto

- Viimeisen vuoden aikana tullut liittoon tietoa usealta alueelta tilanne, missä karttaoikeudet omistava pieni seura estää tai hankaloittaa suunnistustoiminnan järjestämistä alueella. Tapauksia voi olla enemmänkin.
- Käytännössä karttaoikeuksien perinne muodostuu jossain esteeksi suunnistustoiminnan järjestämiselle ja lajin kehittämiseksi.
- Onko nykytilanne ajantasainen?

Tausta ja tehtävänanto

- **Seuralla on oikeus maastoon 10 vuotta** sen jälkeen, kun kartta on ollut aktiivisessa käytössä. 10 vuotta on pitkä aika tässä asiassa. Lisäksi mikä on ”aktiivista käyttöä”? Yhdet kuntorastit joskus vai pitääkö olla esim. liiton kalenterissa näkyviä kisoja?
- Tarveharkinta karttaoikeuksille? Jos joku seura esittää aktiivisen toiminnan järjestämistä tiettyyn maastoon, ja alkuperäisellä omistajaseuralla ei ole vastaavia suunnitelmia, pitäisi karttaoikeus saada nykyistä helpommin uuteen käyttöön.
- Oikeuksien vapauttaminen niin, että uusi seura saisi kartoitusluvan, jos uudella seuralla on esittää vaikkapa SM-kisojen järjestäminen kyseisessä maastossa.

Tausta ja tehtävänänto

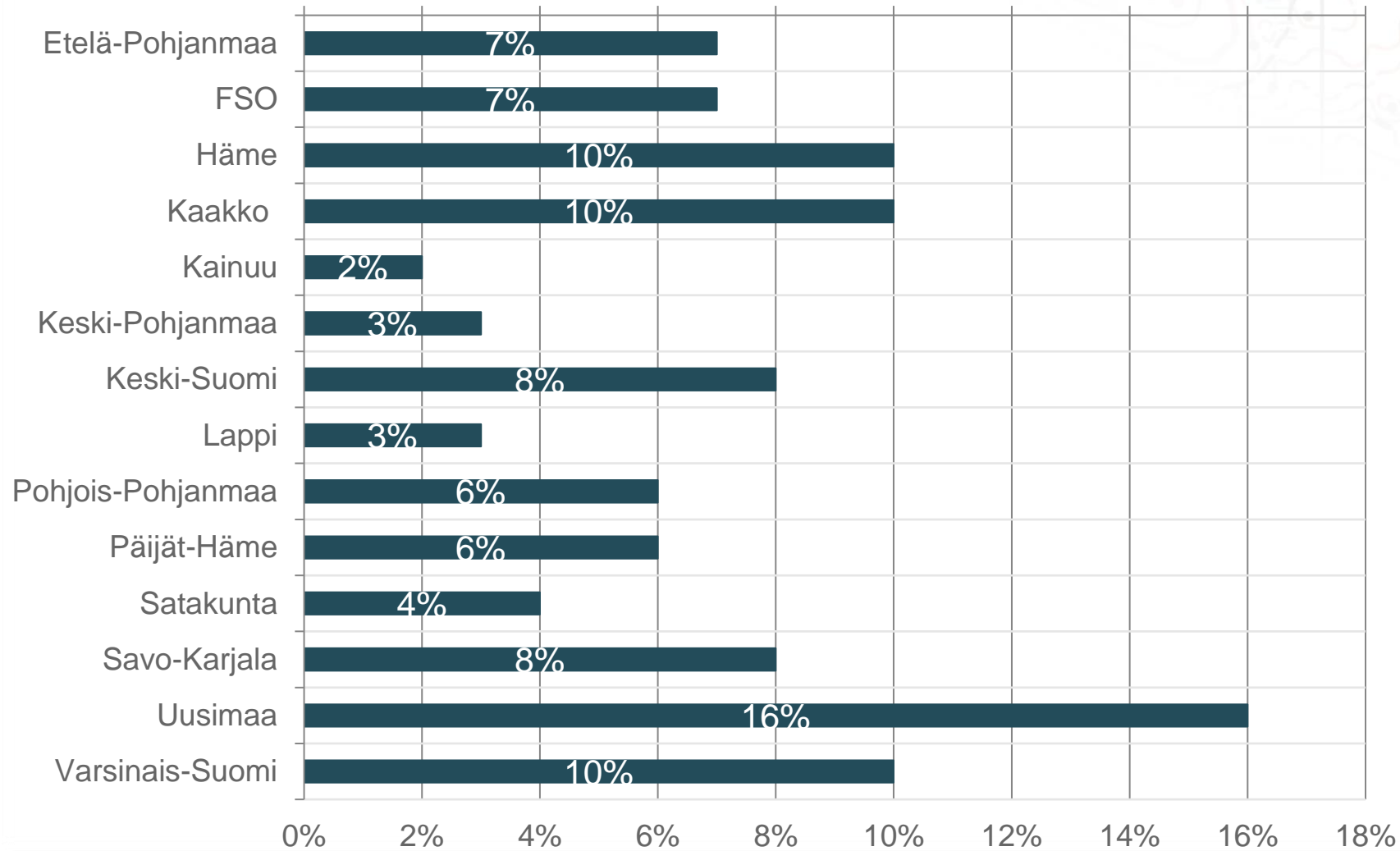
1. Seurojen kokous 11/2023: Karttaoikeuksien selvittäminen
2. Hallitus 12/2023: työryhmän perustaminen
3. Työryhmä kokoontunut 18.1.2024, 6.3.2024, 25.3.2024
4. Seurakysely toteutettu 2/2024.
5. Liittohallituksen kokous 26.3.2024 ja seuraparlamentin kevätkokous 6.4.2024

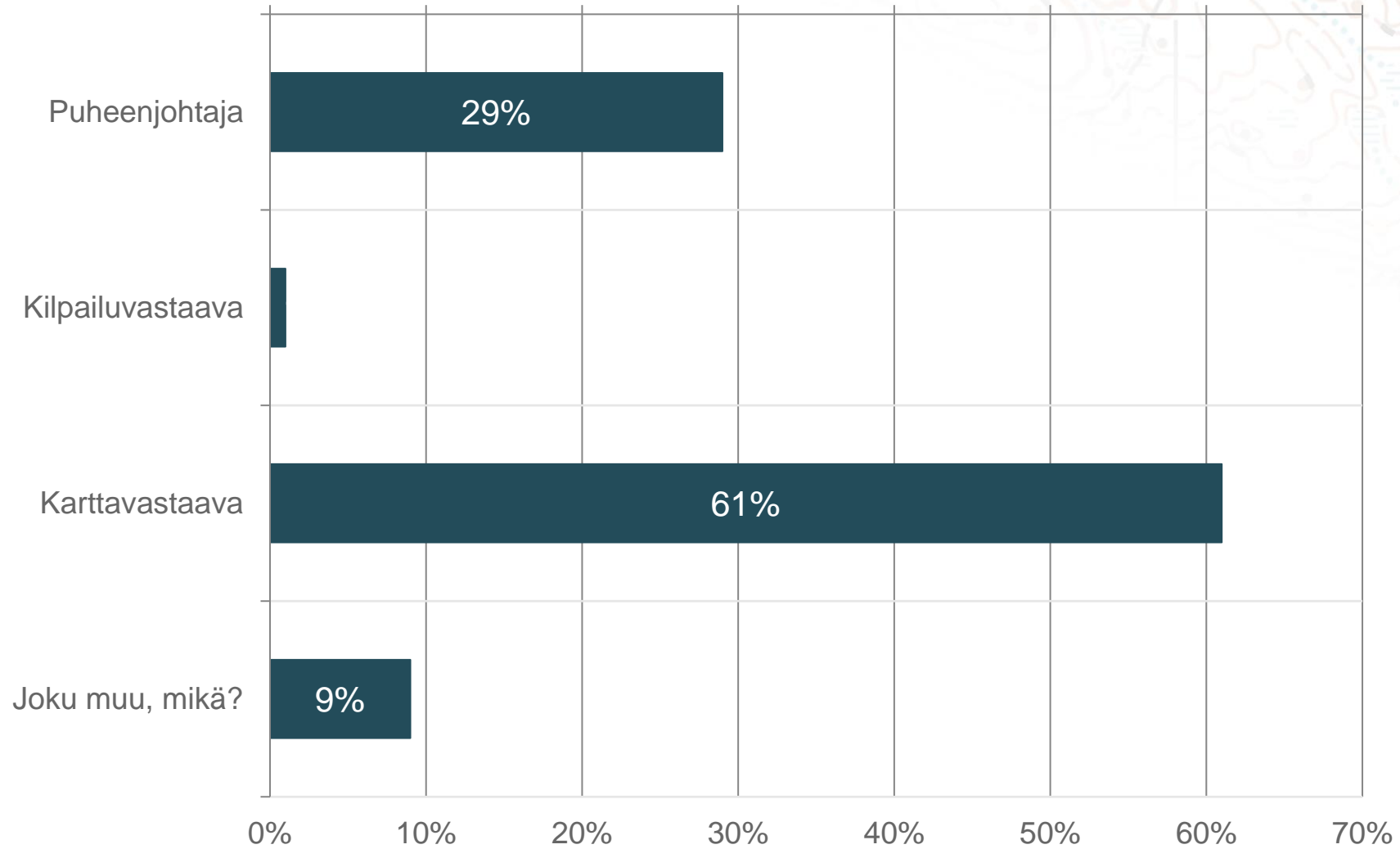
SEURAKYSELYN TULOKSIA JA HAVAINTOJA

Vastaajien määrä: 119

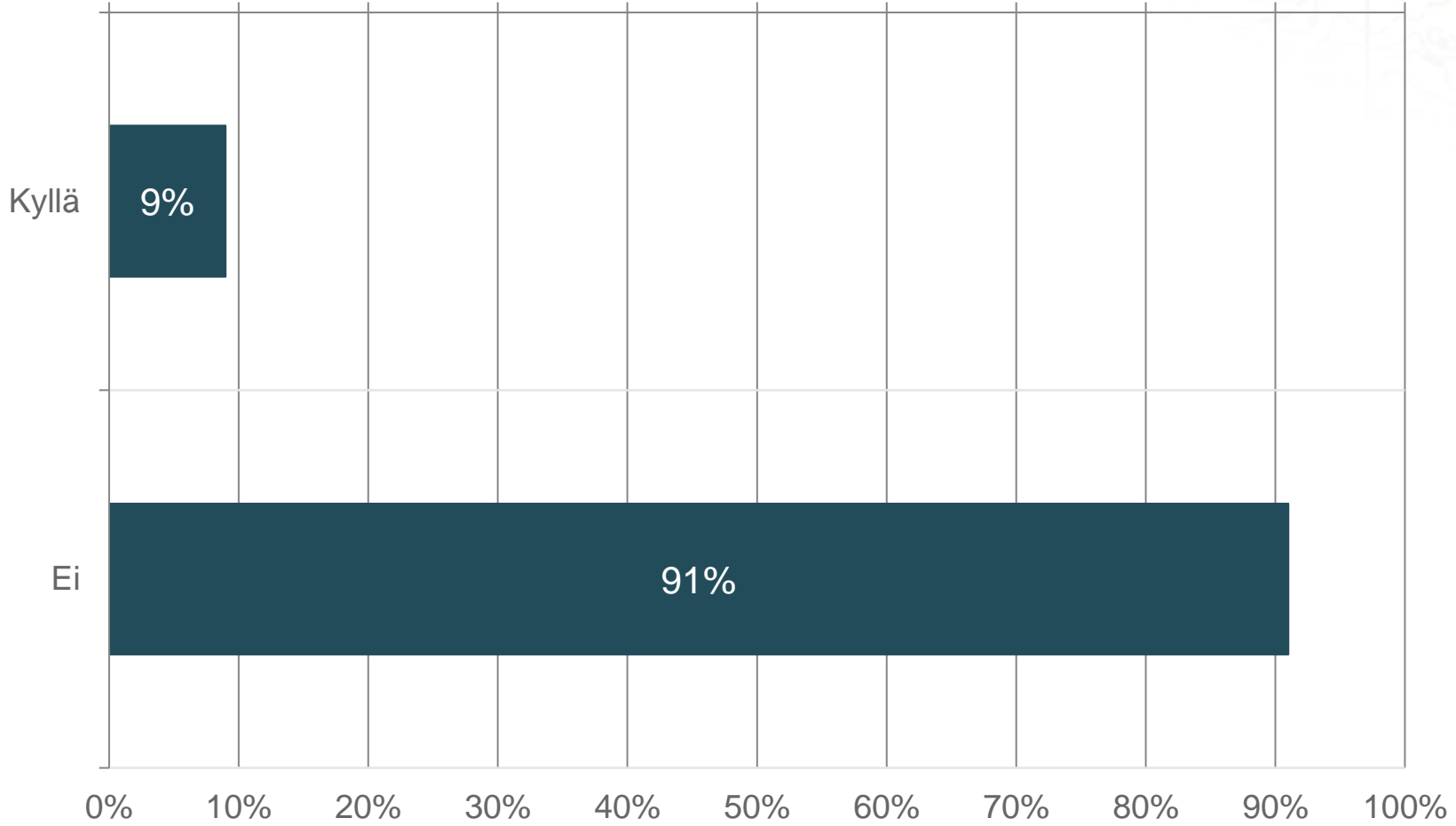

Vastaajien määrä: 119

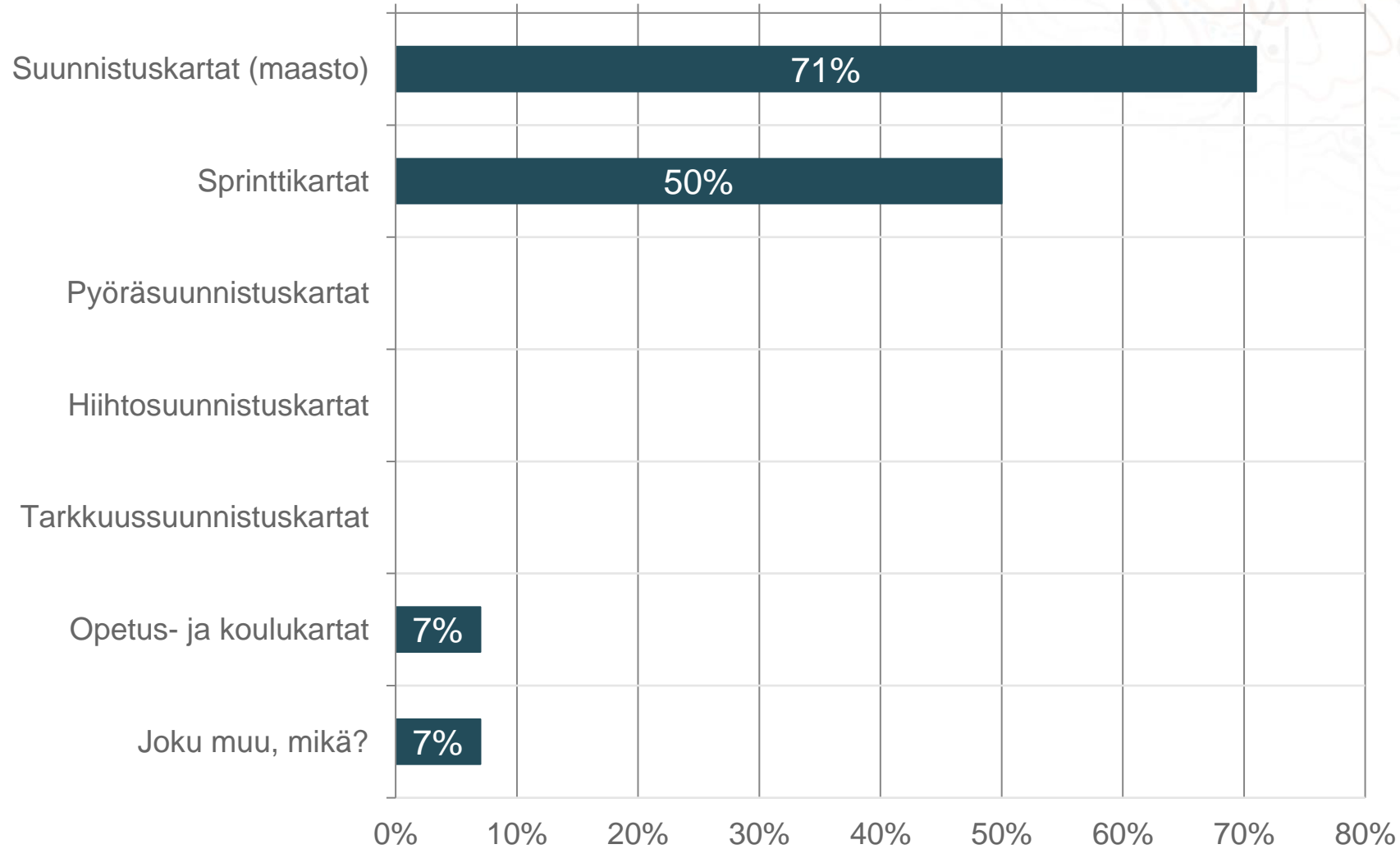
Onko seurallanne ollut vaikeuksia tai ongelmia alueiden kartoituslupien saamisessa?

Tällä tarkoitetaan aluevarauksia seurojen kesken, mahdolliset erimielisyydet tms. HUOM! Kysymyksessä kartoitusluvilla ei tarkoiteta maanomistajien lupia.

Jos ongelmia on ollut, millaisia karttoja ne ovat koskeneet?

Vastaajien määrä: 14, valittujen vastausten lukumäärä: 19

Vastaukset

Olemme hakeneet kartoituslupaa alueelle, jossa ei Karttarekisterin mukaan ole karttaa. Emme ole lupaa saaneet, sillä naapuriseuran mukaan heillä on ollut alueella aktiivista kartoitustoimintaa. Tälle alueelle ei kuitenkaan ole ilmaantunut raportoitua karttaa viimeisen 5 vuoden aikana.

Kaupungissa on alueita, jotka ovat Karttarekisterissä suunnistuskarttana raportoituna. Näiden alle jää runsaasti taajama-alueita, joka olisi potentiaalista sprinttisuunnistukseen. Luvan omistava seura ei kuitenkaan ole toteuttanut alueen piirtoa sprinttisuunnistuskartan kuvauksella, jolloin alue jää kaikilta hyödyntämättä. Miksi siis samalta alueelta ei sallita suunnistus- sekä sprinttisuunnistuskarttaa eri seurojen toimesta?

Vanhan kartan haltija ei uusi karttaa ja maasto jää käyttämättä, kun toisella seuralla ei ole omaa kykyä kartoitukseen ja kilpailun järjestämiseen. Eikä kuitenkaan päästä sopuun tai edes neuvottelemaan kilpailujen yhteisestä järjestämisestä.

Karttarekisteri ei tunnista seurojen yhteisiä karttoja / kartoitushakkeita, ja uusille toimijoille nämä tilanteet eivät selviä Karttarekisteristä.

Toisella samoilla alueilla toimivalla **seuralla, jolla ei ole juurikaan enää toimintaa, on "varattuna" merkittäviä suunnistusmaastoja**, joista heillä on vanha kartta. Erityisen harmillista on että tämä koskee myös suunnistuskoulutoimintaan erittäin hyvin sopivia alueita kaupungin keskeisillä virkistysalueilla. Tämän vuoksi maastot ovat pois myös kuntorastikäytöstä.

Periaatteessa ei ole ollut ongelmia, mutta onkohan meidän alueella edes karttavalvojaa. Huomaamaton on ainakin onnistunut olemaan.

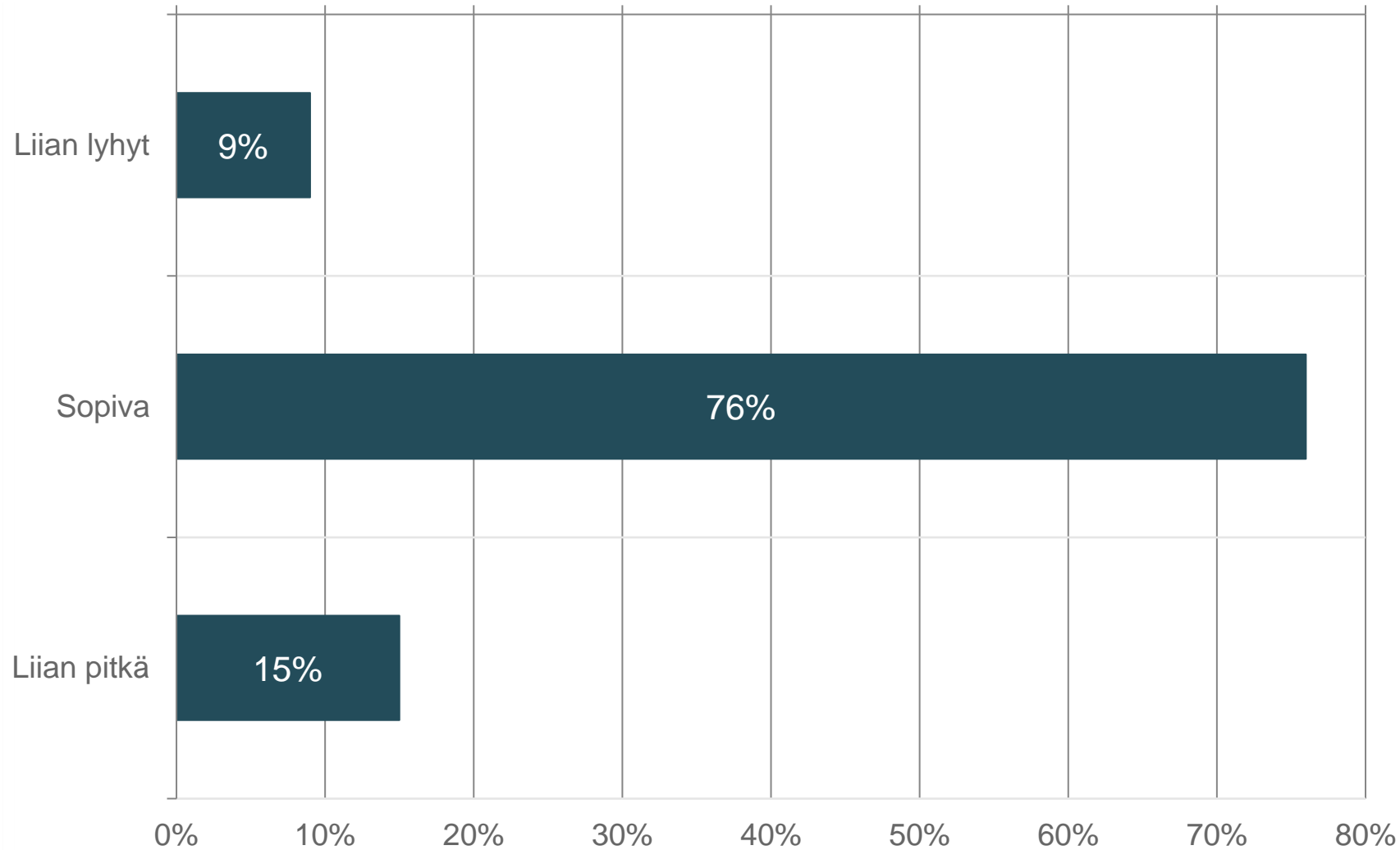
Joskus kysytty toisen seuran tosi vanhaa aluetta osaksi meidän karttaa, mutta ei ole saatu siihen lupaa

Naapuriseuralla on ollut aikoinaan kartta alueelta, jossa on ollut aktiivista toimintaa 15-20 v sitten. Sitten kartta on vanhentunut, eikä alueella ole ollut suunnistustoimintaa. Naapuriseura pitää kuitenkin kiinni karttaoikeudestaan, eikä oma seuramme ole voinut suunnitella käyttämättömälle alueelle uutta karttaa/kilpailutoimintaa.

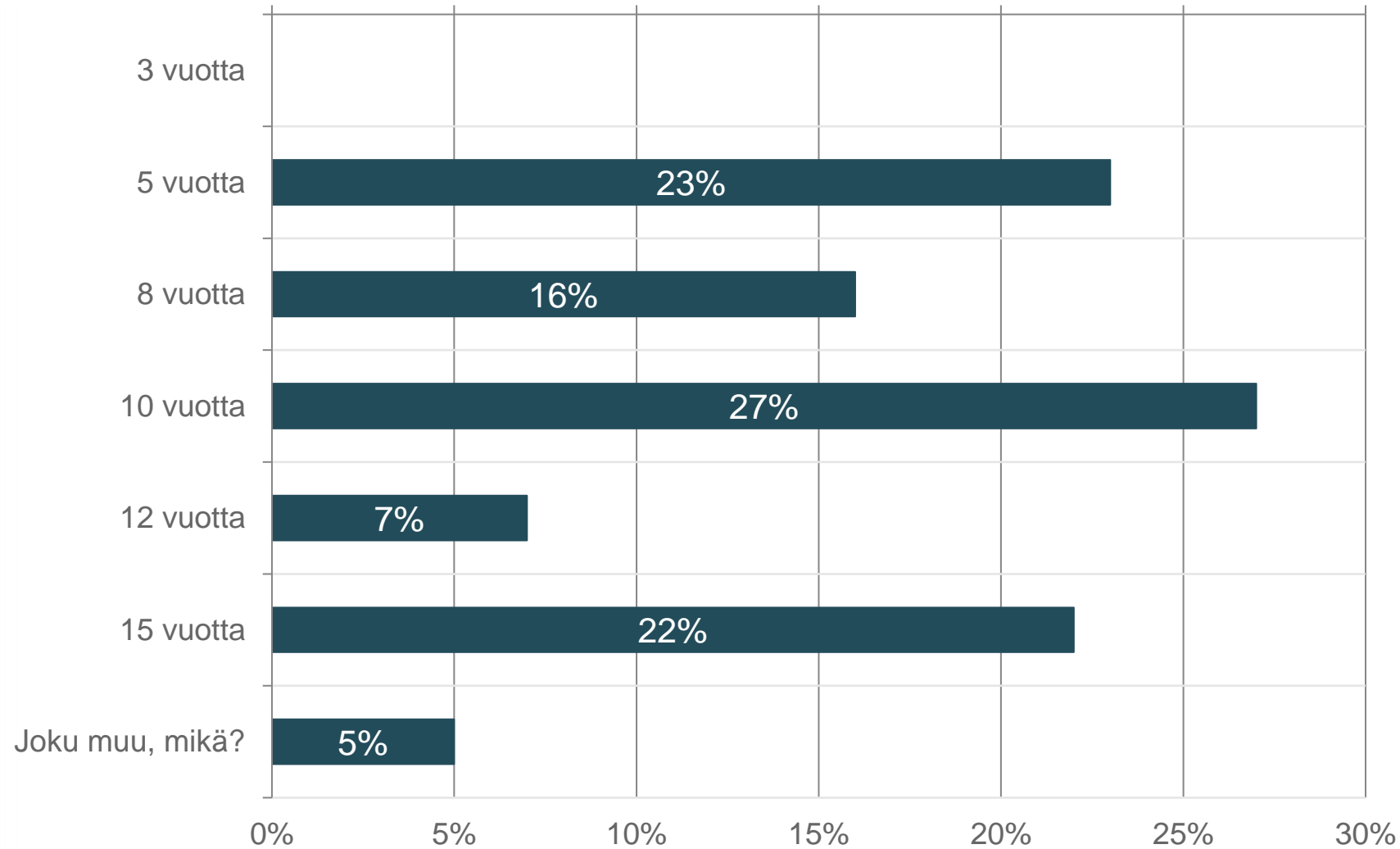
Seurat, joiden suunnistustoiminta on hiipunut/hiipumassa eivät haluaisi tehdä yhteistyötä kartanteossa tai antaa kartanteko-oikeutta meille tai jollekin kolmannelle suunnistusseuralle.

Naapuriseura kartoitti sprinttikartaksi meillä pitkään olleen ja jatkuvassa käytössä olleen alueen ja järjesti sillä kansalliset kisat kysymättä meiltä mitään.

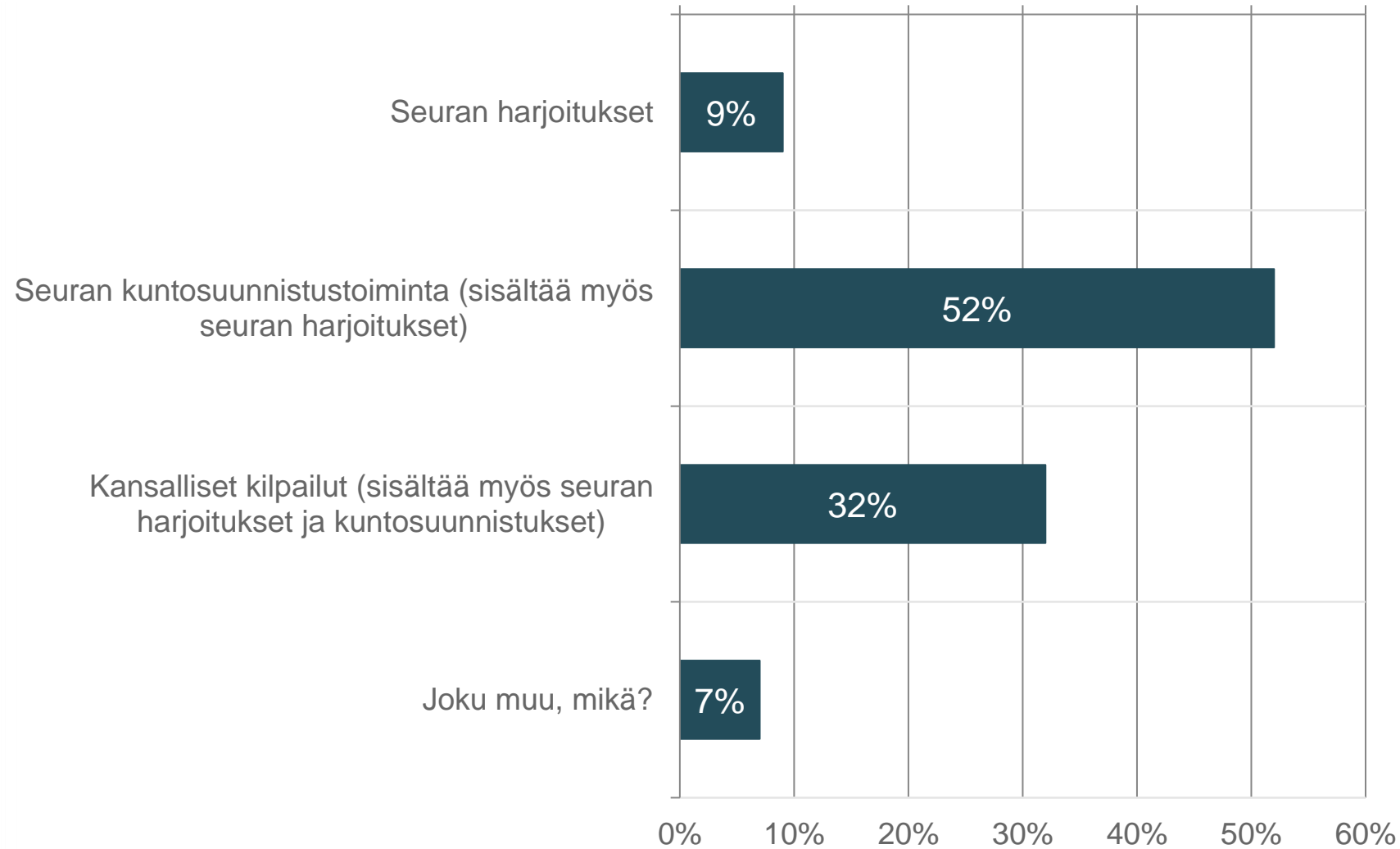
Mitä mieltä olette nykyisestä SSL:n ohjeistuksesta kymmenen vuoden määräajasta kartan käytön osoittamiseksi?

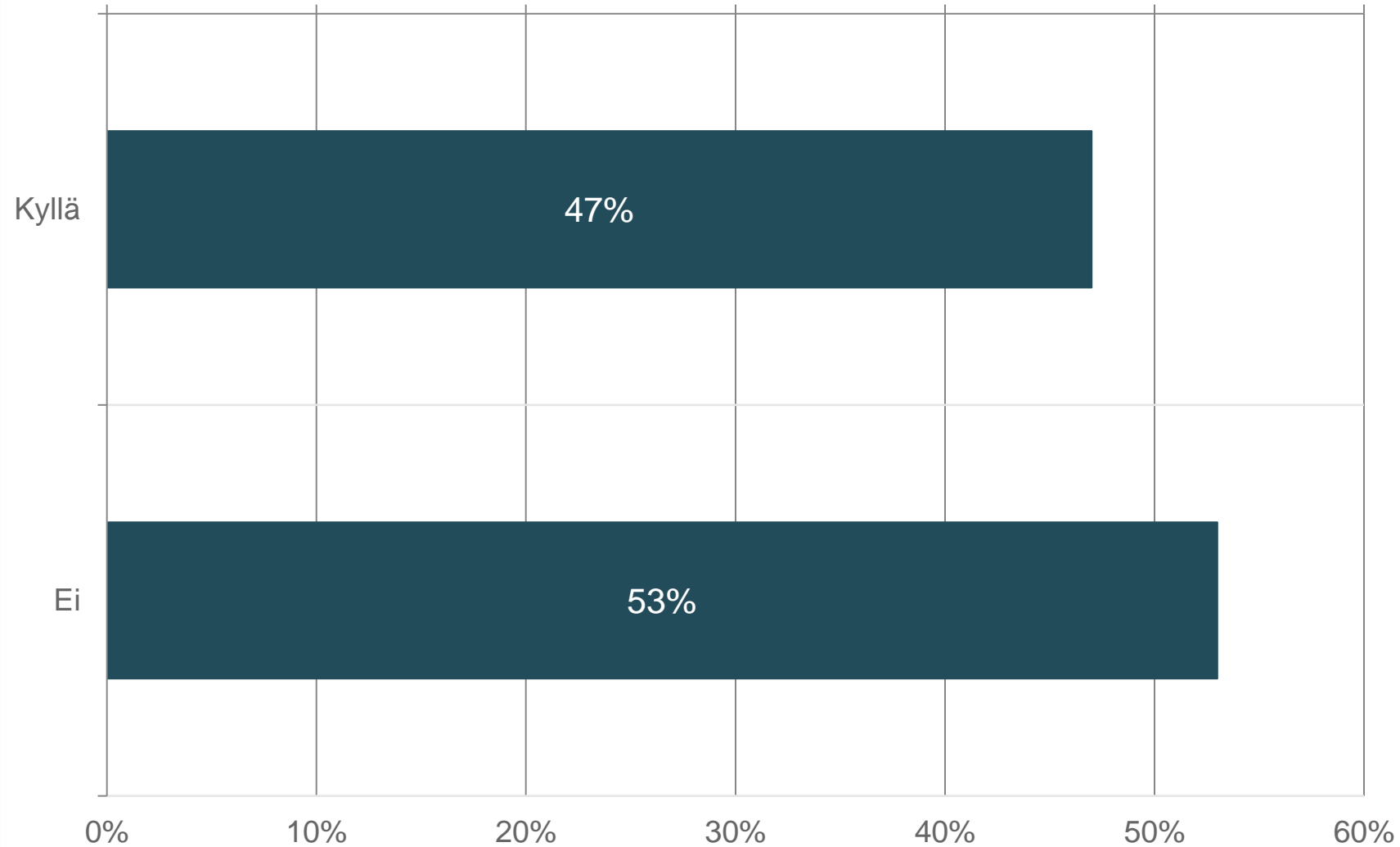
Jos ns. omistusaikaa muutettaisiin, tulisiko omistusoikeuden olla

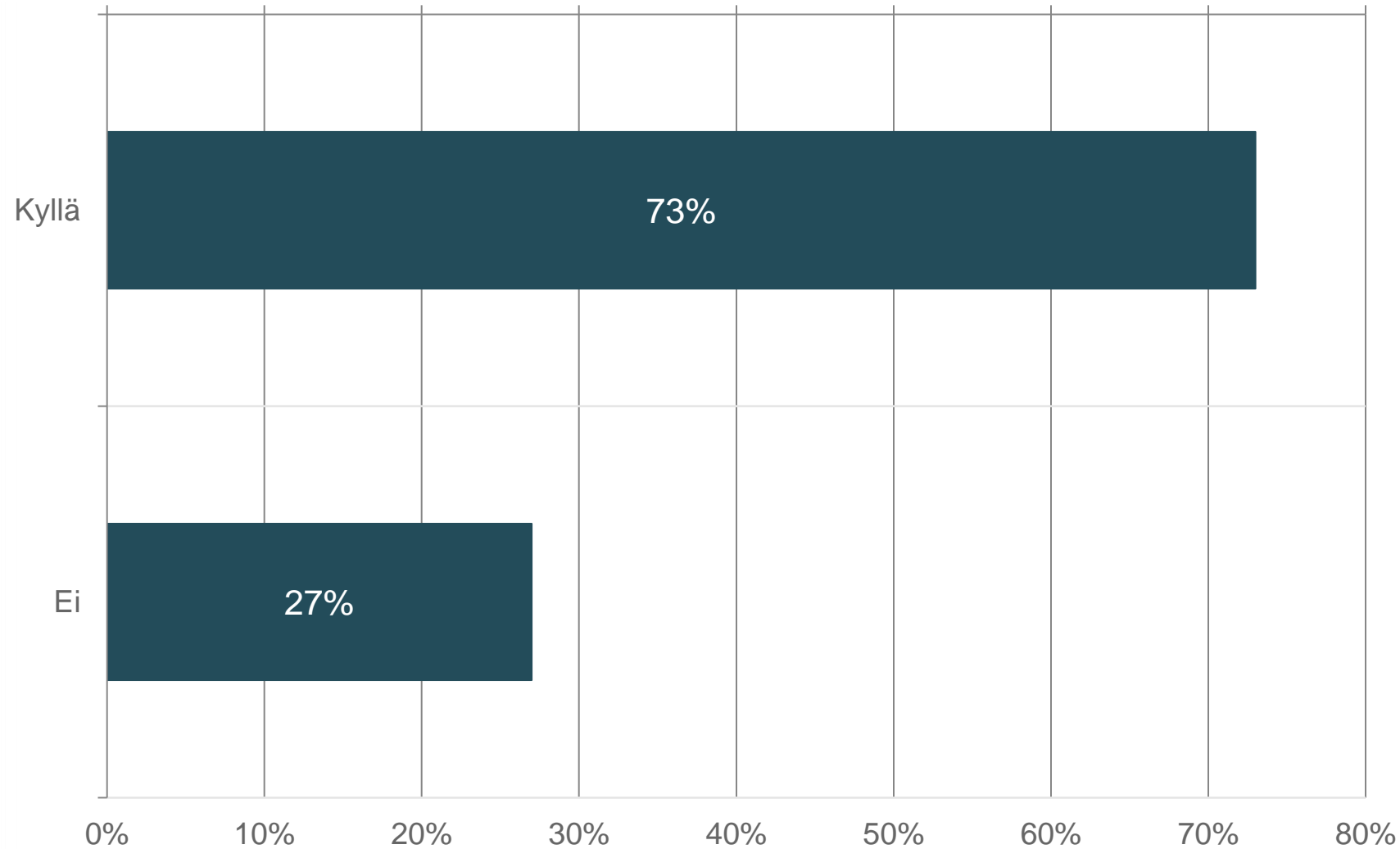
Minkä katsotte aktiiviseksi käytöksi?

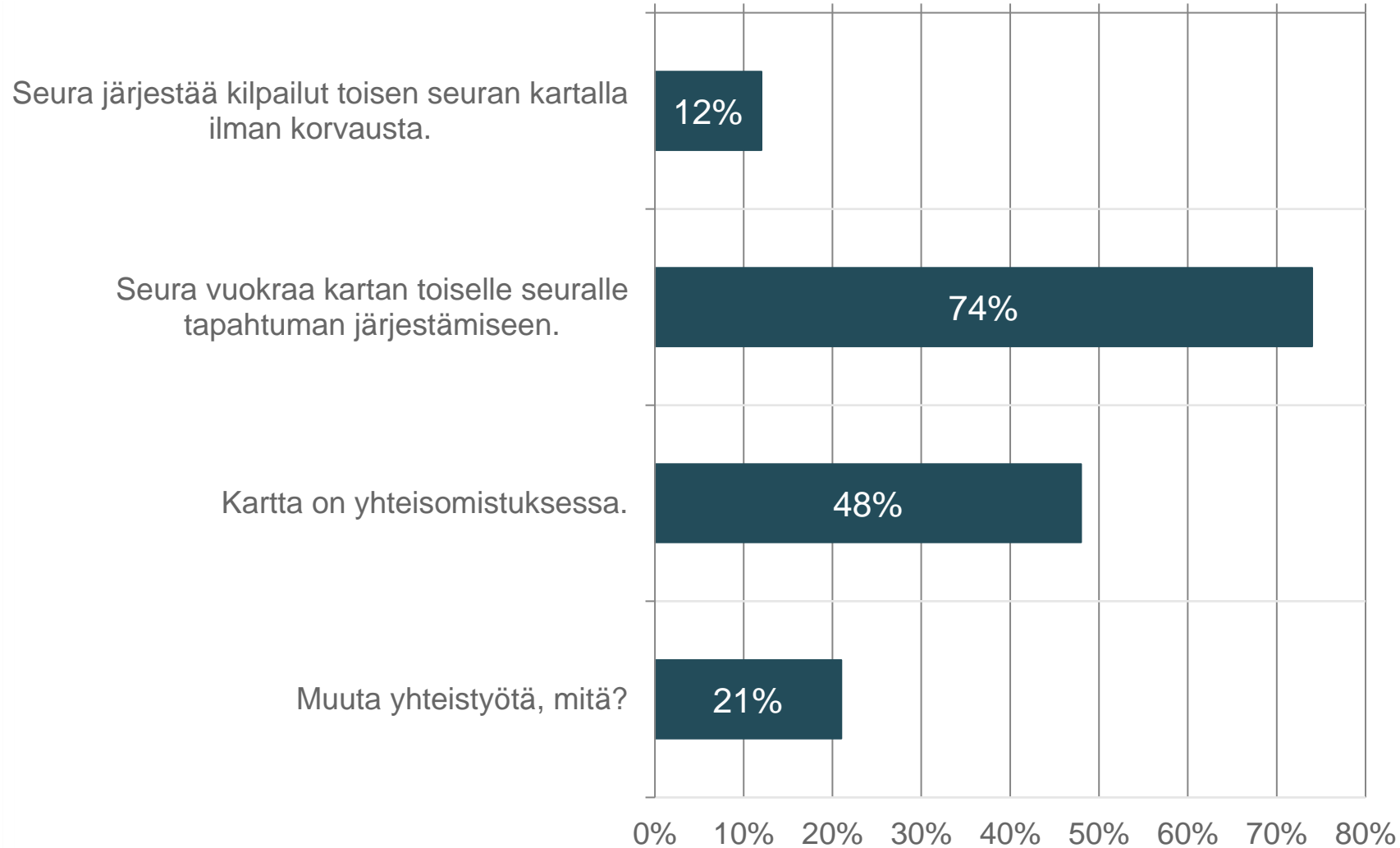
Pitäisikö kartoituslupa myöntää aiempaa helpommin toiselle seuralle, jos ko. seura aikoo järjestää alueella merkittävän kilpailun? Esimerkiksi SM-kilpailut tai suuret kansalliset.

Toivoisitteko seurojen välille enemmän yhteistyötä ja yhteiskäyttöä samoilla kartoilla?

Millaista yhteistyötä seurat voisivat tehdä karttaoikeuksien suhteen?

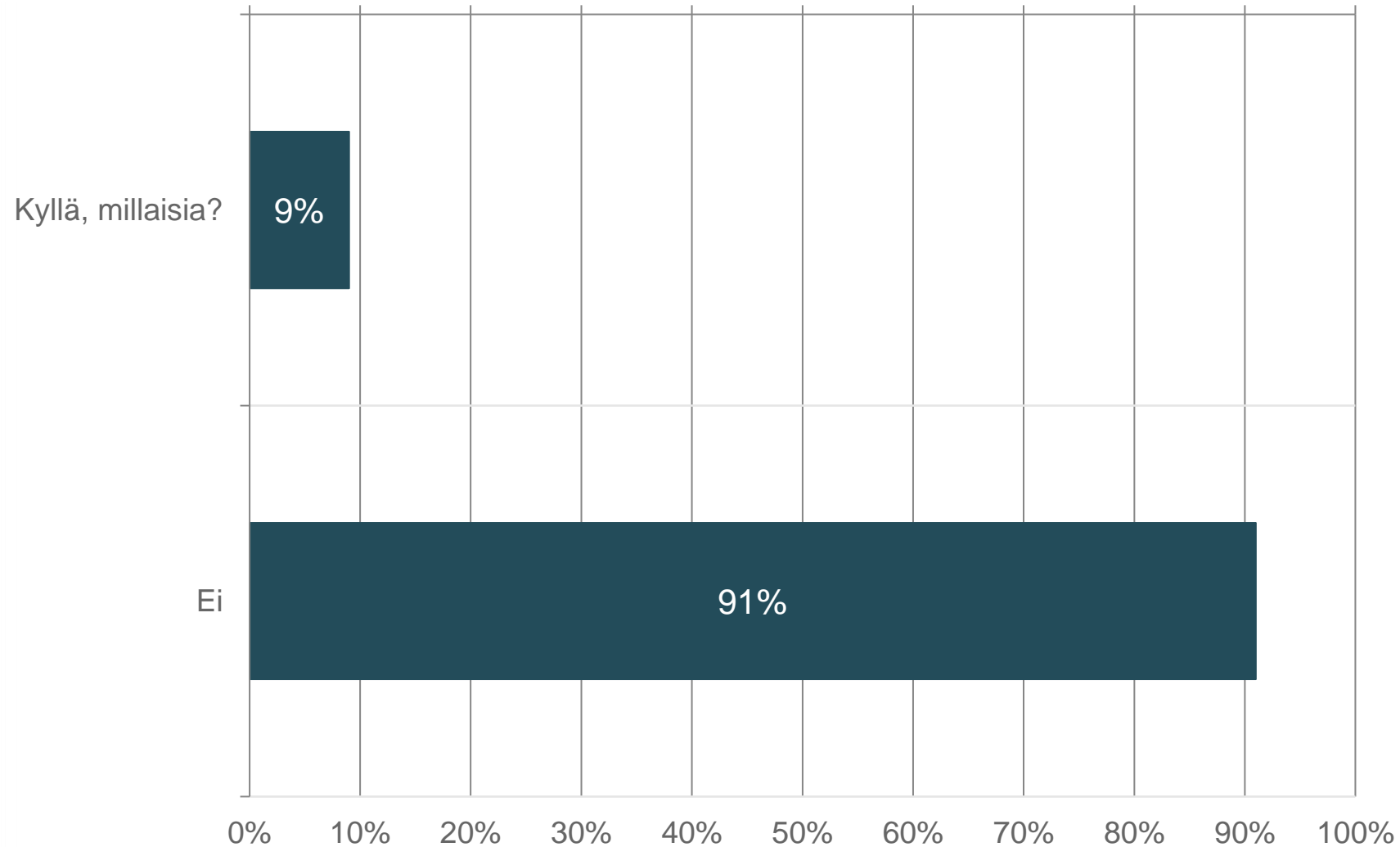
Onko seurallanne hyviä kokemuksia tai esimerkkejä yhteistyöstä jaettavaksi muille?

Vastaajien määrä: 66. Poimintoja vastauksista:

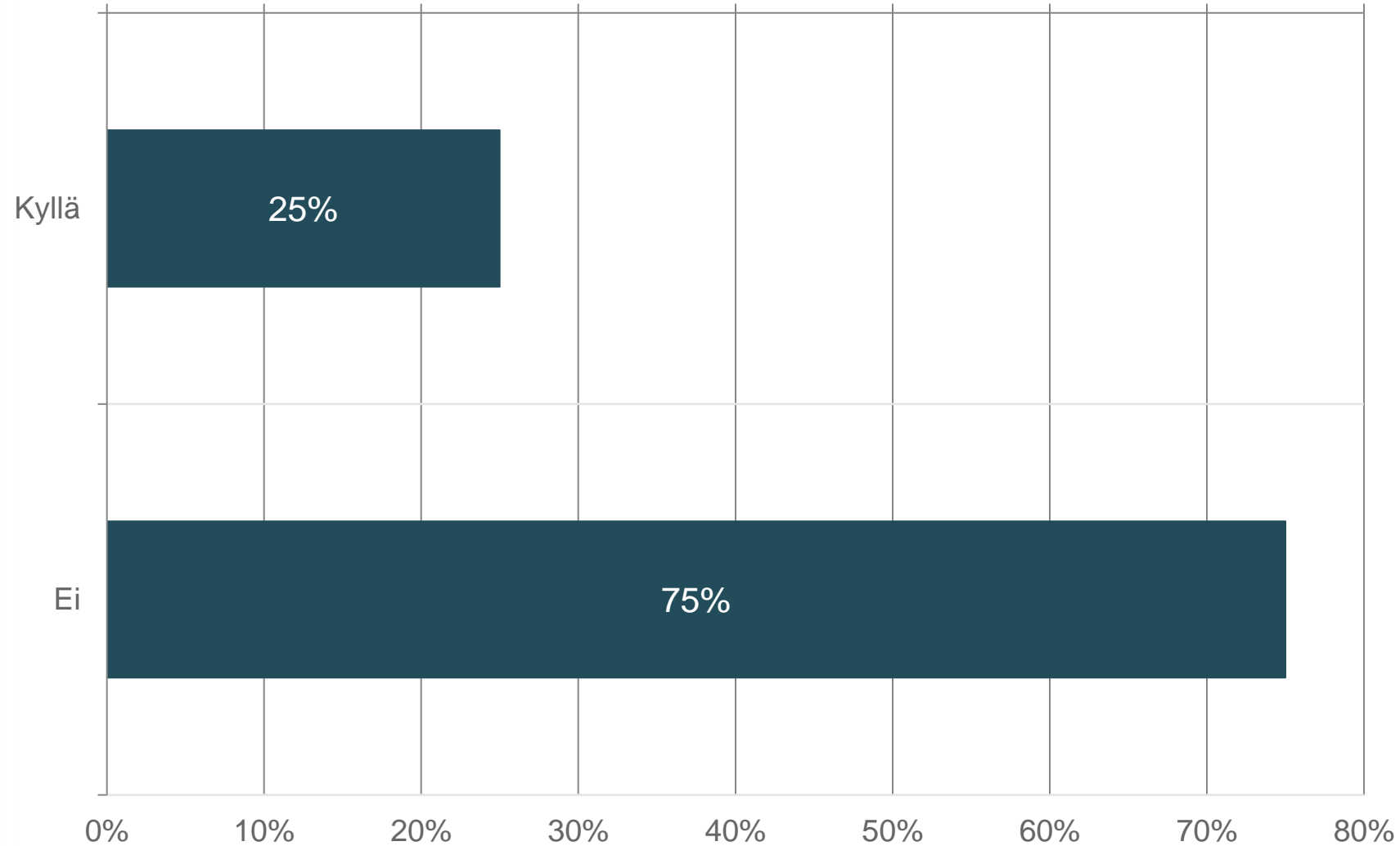
- ✓ Jos samaan alueeseen annettaisiin kartoitusoikeus useammalle seuralle se kannustaisi seuroja automaattisesti karttojen yhteiskäyttöön. Ei kukaan järkevä piirrä samaa aluetta kokonaan uudelleen, vaan syntyisi kannuste, jossa resurssit käytettäisiin yhdessä vanhentuneiden karttojen päivitykseen. Seurauksena ajantasaisempi karttakanta ja karttojen laajempi käyttö -> suunnistus ja suunnistajat voittavat! Vaikka joku piirtäisikin uuden kartan jo kartoitetulle alueelle, niin tekijänoikeus suojaa vanhaa karttaa.
- ✓ OK Raseborg tekee läheistä yhteistyötä FU-47:n kanssa, jotta suunnistustoiminta pysyisi vireänä, vaikka FU-47:n voimavarat eivät enää riitä itsenäiseen tapahtumien järjestämiseen. Yhdessä kuitenkin onnistuu paremmin, myös FU-47:n nimissä aikanaan rekisteröityjen karttojen päivittäminen ja ylläpito Raseborgin hankkimalla rahoituksella. Tällaisten, aidosti yhdessä omistettujen karttojen SSL-rekisteröintiä olisi kuitenkin hienoa ja tärkeää voida helpottaa jatkossa.
- ✓ Pitkä perinne käyttää iltarasteilla naapuriseuran karttoja. Tämä karttojen lainaaminen tapahtuu vastavuoroisena vaihtokauppana, ja yhteistyöhön on sisällynyt myös karttahankkeiden ja päivitystöiden koordinoitua molempia kiinnostavilla alueilla yli seura- ja karttaoikeusrajojen siten, että hankkeissa on otettu molempien osapuolten edut huomioon.
- ✓ Erään seuran kanssa olemme tehneet nyt muutamana vuonna peräkkäin heidän kartastaan vuokrasopimuksen, jossa antamamme korvaus on kartan ajantasaistusta. Tämä hyödyttää kartan omistaja seuraa suoraan ja ei ole meille pienenä seurana kohtuuton kustannus tai talkootyön määrä.
- ✓ Saimme järjestää kilpailut naapurin kartalla, kun ajantasaistimme sen käyttämältämme alueelta.
- ✓ Salon Viestin ja Vilppaan kanssa yhteistyöstä on hyviä kokemuksia. Ankkuri on teettänyt kartan ja järjestänyt kilpailun. Viesti ja Vilpas saavat pyörittää kuntosuunnistustapahtumia ko. kartoilla
- ✓ Seuran karttoja on käytetty korvauksetta alueen nuorisoharjoituksiin.
- ✓ Meillä on useita karttoja yhteistyössä toisen seuran kanssa
- ✓ Olemme vaihtaneet onnistuneesti karttojamme kansallisia varten.
- ✓ Ollaan vuokrattu karttatiedostoja toisten seurojen harjoituksia varten tiettyä rahasummaa vastaan ja oman seuran jäsenet ovat päässeet osallistumaan siihen ilmaiseksi.

- ✓ Lohjalla kaupungin liikuntatoimielin omistaa kartat ja maksaa kartoituksen kulut.
- ✓ Olemme myyneet/vuokranneet kartan käyttöoikeutta teettämällemme ja ylläpitämällemme kartalle. Molemmat osapuolet hyötyvät ja tulee myös edulliseksi kartan käytön ostavalle seuralla ja samalla kartan omistava seura saa tuloja.
- ✓ Yhteinen kartta ja luvan antaminen naapuriseuralle kuntosuunnistusten ja suunnistusharjoitusten järjestämiseen vastineeksi naapuriseuralta saatuun lupaan naapuriseuran kartan käyttämiseen ja luvan antaminen toiselle seuralle kuntosuunnistusten ja suunnistusharjoitusten järjestämiseen kohtuullista korvausta vastaan (olemme perineet meidän seuran karttojen käytöstä 1 euro/osanottaja).
- ✓ Ensi lumen rastien järjestelyissä YR kanssa, 1€/kilpailija/pv
- ✓ Kyllä. Seurojen kesken tehty sopimuksia joissa kartoitusluvan haltia antaa alueen toiselle seuralle käyttöön kilpailua varten (AM, Jukola). Korvaukset on vaihdellut, karttakohtaisesta € korvauksesta uudelleen kartoitus aineiston saamiseen.
- ✓ Porvoossa on hyvä tilanne suunnistuskarttojen suhteen, kaupunki hallinnoi niitä.
- ✓ Kyllä. Teemme jatkuvasti yhteistyötä naapuriseurojen kanssa esim. iltarastien järjestäminen toisen seuran kartalla. Yhteistyö on aina molemminpuolista. Jos lainaamme karttaa annamme vastineeksi aina jotakin esim. Ilmaiset iltarastit tai mahdollisuuden osallistua järjestettyyn harjoitukseen.

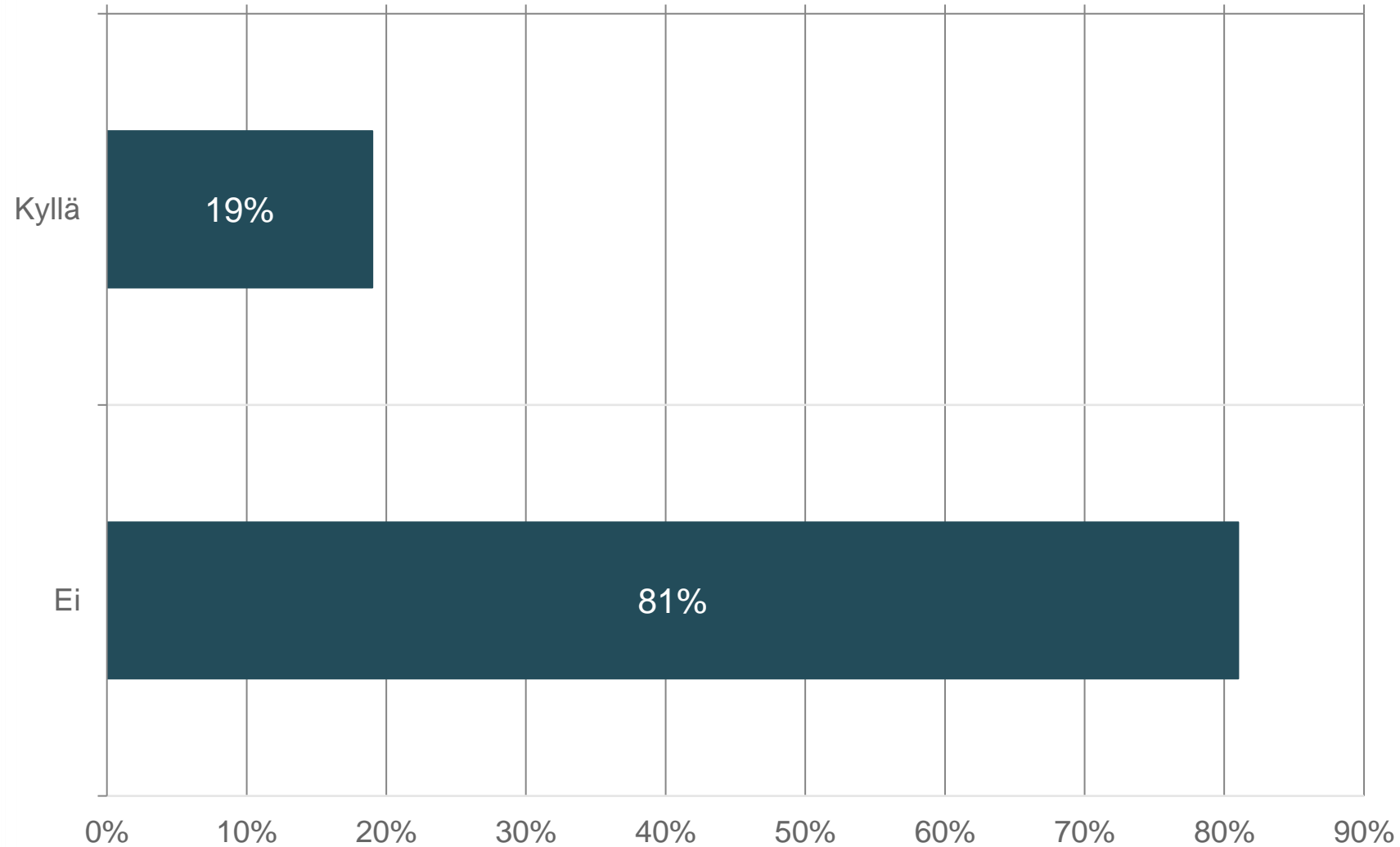
Onko seurallanne ollut vaikeuksia saada harjoittelua ja leirejä varten karttoja tai karttatiedostoja toisilta seuroilta?

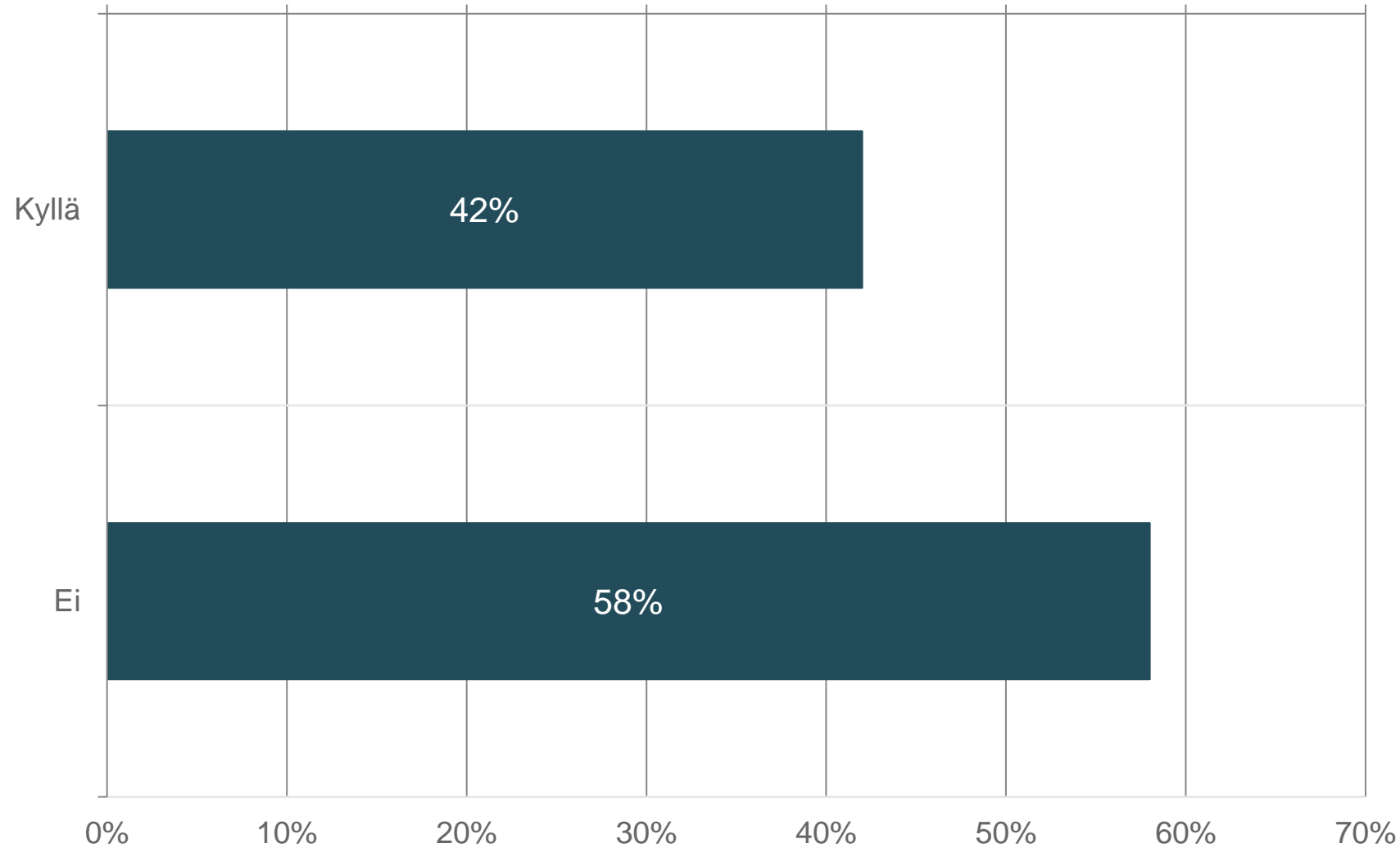
Oletteko havainneet, että seuranne karttoja olisi käytetty ja/tai jaettu luvattomasti toisille seuroille tai yksittäisille suunnistajille?

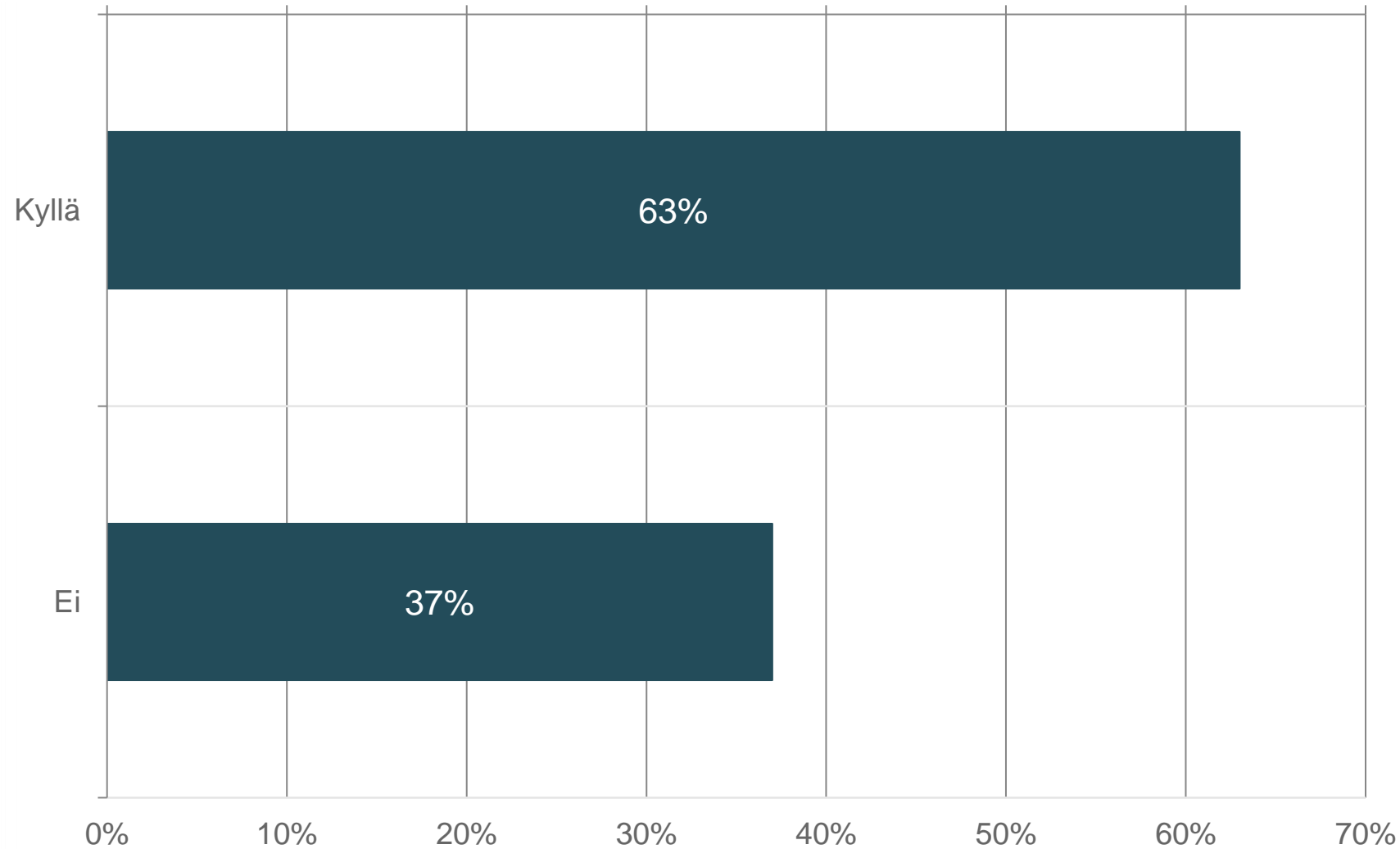
Onko toinen toimija (esim. oy tai yhdistys) tehnyt päällekkäisen kartan alueelta, josta seuralla on aiemmin ollut kartta? Voit antaa esimerkin.

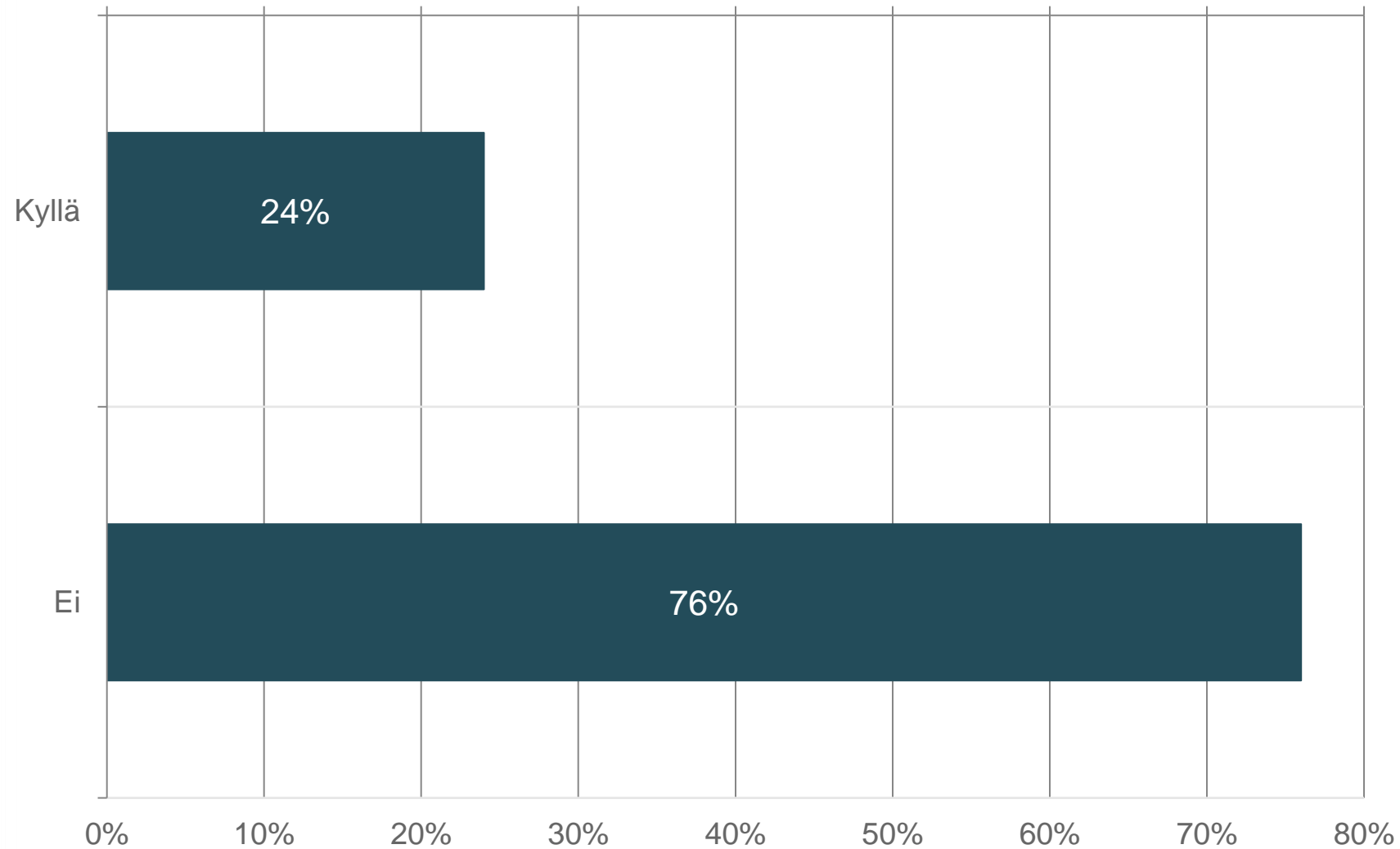
Onko maanomistajien tavoittaminen ja luvan saaminen tapahtumien järjestämiseen helppoa? Voit halutessasi perustella vastauksesi.

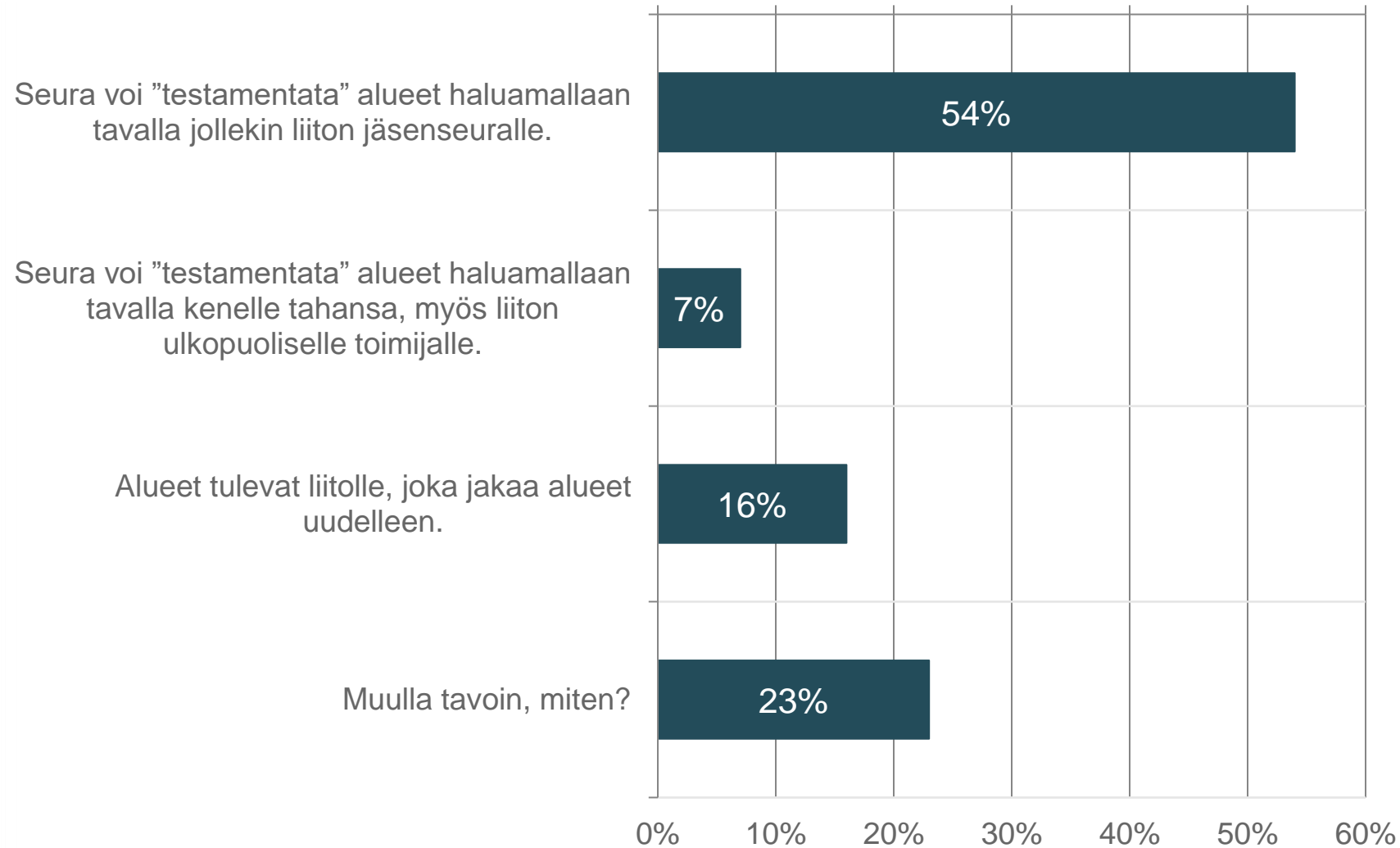
Onko maanomistaja kieltänyt suunnistustoiminnan alueella, jossa ennen sai järjestää tapahtumia? Voit antaa esimerkin.

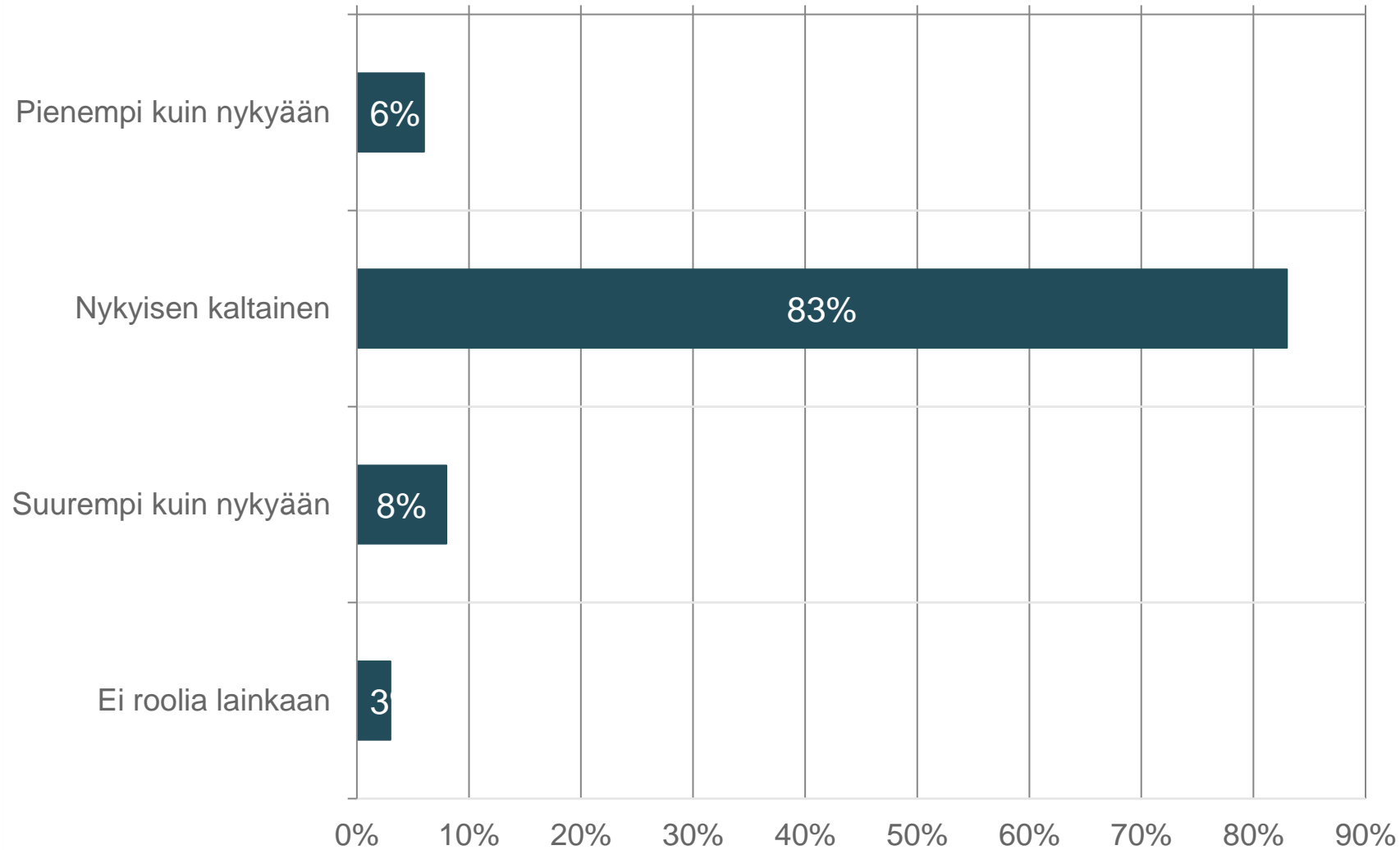
Onko seuranne joutunut maksamaan korvausta/vuokraa kilpailumaaston käytöstä suunnistustapahtumissa. Voit antaa esimerkin.

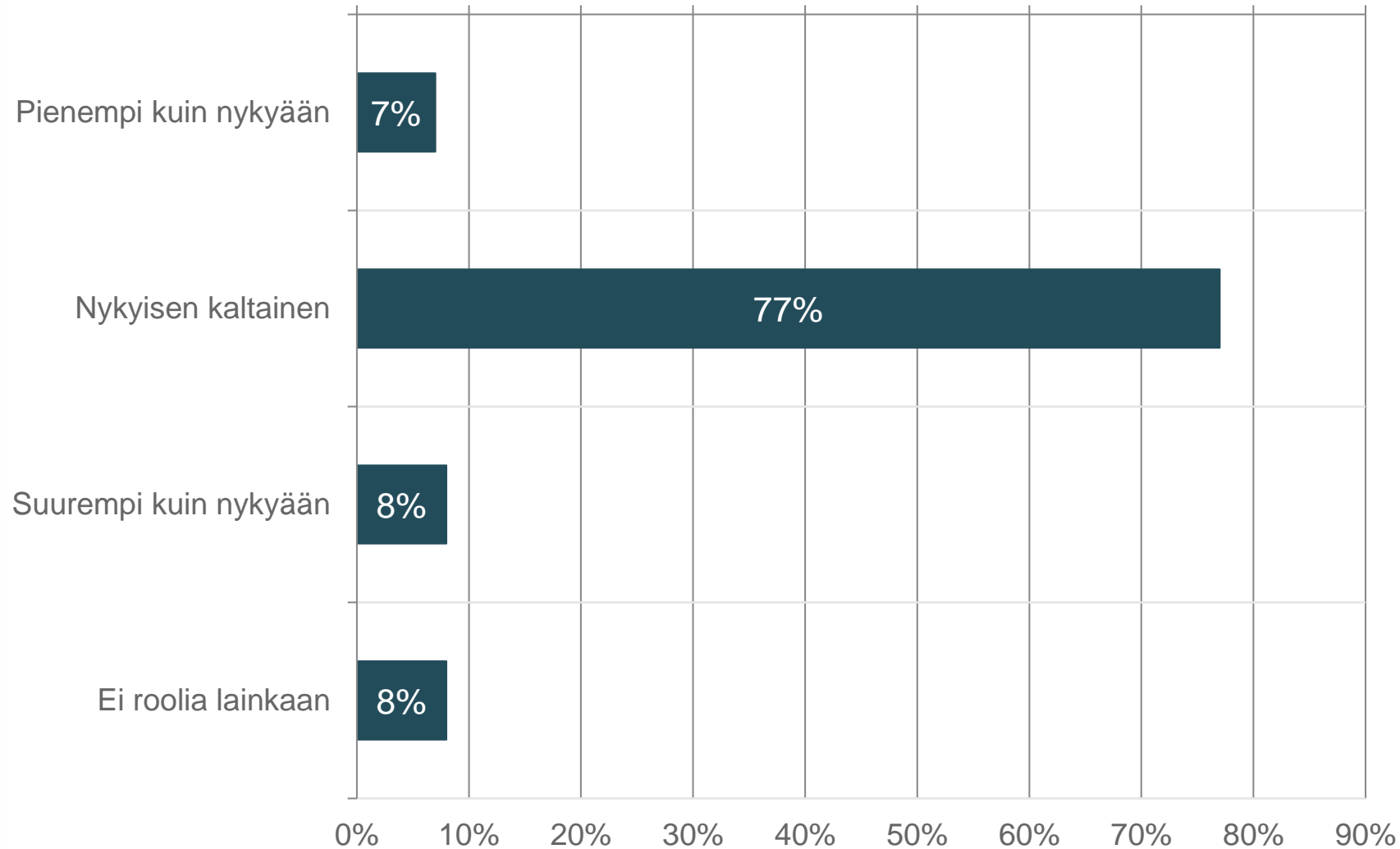
Jos seura lopettaa toimintansa ja sillä on kartta-alueita, miten näiden omistusten uudelleenjärjestely tulisi suorittaa?

Millainen rooli Suunnistusliitolla tulisi olla kartoitusoikeuksiin liittyvissä asioissa?

Millainen rooli alueyhdistyksillä (suunnistusalueet) tulisi olla kartoitusasioihin liittyvissä asioissa?

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA ESITYKSET SEURAPARLAMENTILLE

➤ **Suurin osa vastanneista kokonaisuutena tyytyväisiä nykytilanteeseen**

- Nykyinen 10 vuoden käytäntö, liiton rooli, alueiden rooli

➤ **Huonoja trendejä:**

- Karttojen luvaton käyttö (25%)
- Maanomistaja kieltänyt suunnistustoiminnan alueelta, jossa se oli aiemmin sallittua (63%)
- Maanomistajan tavoittaminen ja luvan saaminen tapahtumalle (59%)
- On jouduttu maksamaan korvausta maaston käytöstä (24%)
- Pienten seurojen toiminnan hiipuminen, kansallisten järjestämisen kannattamattomuus

- **Seurojen välillä hyvin yhteistyötä jo nykyisellään ja paljon hyviä esimerkkejä**
 - Hyvien esimerkkien jakaminen eteenpäin?
 - Toisaalta valtaosa (73%) kaipaa lisää yhteistyötä.
 - Liiton mallinnus yhteistyömuodoista ja -mahdollisuuksista?
- **Liitolta kaivataan apua:**
 - Maanomistustietojen saamiseen*
 - Karttarekisterin ylläpito ja kehittäminen
- **N. 10% haluaisi hyvin perusteltavissa olevia muutoksia**
 - Käytännössä kyse kartoitusluvan saamisesta pieneltä ei-aktiiviselta seuralta
 - Seurojen lopettamisia ja kuihtumista tapahtuu koko ajan ja suunnistusmaastoja jää hyödyntämättä. Onko asia niin merkittävä, että siihen pitää puuttua?
 - Liitto luo käytännön, kuinka hiipuvien seurojen oikeudet jaetaan eteenpäin

* Liitto voi tässä tuskin auttaa. Viralliset tiedot hallinnoi Maanmittauslaitos ja tietojen luovuttaminen on maksullista palvelua. MML myy samalla hinnalla kiinteistörekisteritietoja erilaisille toimijoille. Tosiasiassa MML:n hinnoittelu ei ole kovin iso. Korkeintaan voidaan neuvoa, mistä tietoja voidaan saada (MML).

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Kysely antoi erinomaisen informaation karttaoikeuksiin liittyvistä seurojen näkemyksistä ja vallitsevasta tilanteesta.
- Kyselyn perusteella valtaosa (90%) on nykytilanteeseen tyytyväinen.
- Iso remontti ei ole perusteltavissa.
- Liiton rooli:
 1. Yhteistyömuotojen mallinnus ja jo toimivien yhteistyömuotojen jakaminen
 2. Karttarekisterin kehittäminen
 3. Toimintansa lopettavien seurojen karttaoikeuksien uudelleenjakamisen määrittely
 4. Tiedossa olevien ”karttakiistojen” ratkaisu neuvotteluteitse

Kiitos!

Suomen Suunnistusliitto